

Vildmarkspass 1

FÖR ÅRSKURS 1–3

Inledning

Vildmarksliv – att röra sig i naturen, fiska och jaga – har hört till den finska kulturen lika länge som det har funnits bosättning här uppe i norr. Förr var det nödvändigt för att skaffa mat. Nuförtiden går människor ut i skogen, åker ut på havet eller upp i fjällen för att koppla av, lugna ner sig och söka upplevelser. Vildmarksliv handlar inte bara om att fånga något när man jagar eller fiskar, utan hemligheten ligger i naturens ändlösa skönhet som överraskar även den mer erfarne gång på gång. Vildmarksliv är att uppleva naturen och förstå den. Det är en näve blåbär, värmen från elden, fiskefångsten i stekpannan, storlommens läte i sommarkvällen, skymten av den vita svansen på en hjort och en lycklig vandrares trötta ben när utfärden är slut.

Med hjälp av vildmarkspasset du håller i din hand får du bekanta dig med finskt vildmarksliv. Välkommen med!

För att genomföra vildmarkspasset ska man klara av 12 uppgifter: det finns fyra ämnesområden med tre uppgifter inom varje.

Uppgifterna finns på adressen www.eräpassi.fi

Kontaktuppgifter

Forststyrelsen, Jakt-
och fisketjänster
PB 80,
00521 Helsingfors
www.eräpassi.fi

Redaktion

Lotta Kirvesmies, Aku Ahlholm
Layout: Tea Nevanperä
Fiskillustrationer: Sakke Yrjölä
Pämbild: Tea Nevanperä

Fotografier

Bilder i passhäftet:
Forststyrelsen, Markku
Pirttimaa, Aku Ahlholm,
Wikipedia Commons,

*Namnen på dem som
tagit bilderna i
Vildmarkspassuppgifte
rna nämns i samband
med uppgifterna.*

Vildmarkspass 1

Namn _____

Startdatum _____

Avslutningsdatum _____

Utfärdarens underskrift _____

Anteckningar

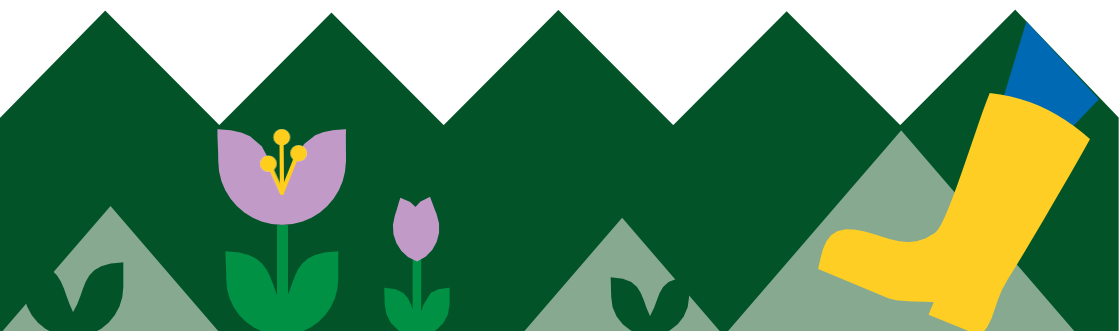
---

1 Att röra sig i naturen

Det är många som rör sig i naturen på sin fritid. Det ger bättre kondition, lugnar sinnet och ger upplevelser. Man kan komma ut i naturen på sin egen gård till exempel.

Ivriga naturbesökare styr kosan mot Lapplands karga fjällandskap, till de härliga urskogarna i södra Finland eller till öarna i havet. Finland är ett stort land med fantastiska utflyktsmarker.

Färlägg bilderna när du är klar med uppgifterna!

Uppgift 1:

Uppgift 2:

Uppgift 3:

Vad ska man ha med sig på en vildmarksutflykt?

Ringa in rätt ord och bilder.

ryggsäck | kniv | första hjälpen-utrustning (plåster) | vattenflaska | smörgås | choklad | korv | kompis
| vuxen | gummistövlar/länkskor/vandringsskor | regnkläder | karta | kompass | tändstickor |
mobiltelefon | bok om djur och växter | kikare | kamera | varm tröja | mössa | keps | vantar |
solglasögon | simbyxor eller simdräkt | metspö | kastspö | pimpel...

Kom ihåg att alltid klä dig enligt väder!

Vart kan man åka på utflykt?

Länktips: www.eräluvat.fi/se
www.utinaturen.fi/sv/friluftslivetsabc
Kommunens webbplats

www.utinaturen.fi/sv/utflyktsmal
www.utflyktskarta.fi

**Kom ihåg att
utflykten ska vara
skräpfri!** Man får inte
lämna kvar skräp i
naturen, bara fotspår!

www.utinaturen.fi
skrapfrittfriluftsliv

2 Allemansrätten

Allemansrätten gäller alla som bor eller vistas i Finland.
Allemansrätten ger möjlighet att röra sig i naturen och ta av det naturen ger. Den handlar också om ansvar: man måste respektera naturen.

Färlägg bilderna när du är klar med uppgifterna!

Uppgift 1:

Uppgift 2:

Uppgift 3:

Allemansrätten i korthet

DU FÅR:

- Röra dig utomhus till fots, på skidor eller cykel utom på gårdsplaner och områden som tagits i särskilt bruk (t.ex. åkrar som odlas och planteringar)
- Tillfälligt vistas på sådana platser där det också annars är tillåtet att röra sig (t.ex. tälta på tillräckligt avstånd från närmaste bebyggelse)
- Plocka vilda bär, svampar och växter som inte är fridlysta
- Meta och pilka
- Färdas i vattendrag och på isen

DU FÅR INTE:

- Störa eller orsaka olägenheter eller skador för andra människor eller naturen
- Störa vilda djur och fåglars häckning
- Fälla eller skada träd
- Ta mossor, lavar, jordmaterial eller träd
- Störa hemfriden
- Skräpa ner
- Köra med motordrivna fordon i terräng utan tillstånd av markägaren
- Göra upp eld utan tillstånd av markägaren
- Fiska eller jaga utan vederbörligt tillstånd
- Släppa hunden lös i ett tätortsområde, motionsspår eller på någon annans område utan tillstånd.
Under perioden 1 mars–19 augusti får hunden inte ens gå lös på ens egen mark.

Ett tillstånd är en investering i naturen!

Var kan man skaffa fiske- och jakttillstånd?

Länktips: www.eräluvat.fi/se

Vem behöver tillstånd för att få fiska?

- I allmänhet behövs inget tillstånd för att meta och pilka. Var ändå uppmärksam, det kan vara förbjudet att fiska på vissa ställen! Du kan kontrollera vilka områden det råder fiskeförbud på till exempel på webben: www.kalastusrajoitus.fi
- Personer under 18 år får också fiska gratis med kastspö, men de som är 18–69 år måste betala statens fiskevårdsavgift. I vissa områden krävs ett separat tillstånd. Sådana områden är bl.a. fiskeplatser i forsar eller regnbågsdammar. Du kan kontrollera vilka områden det råder fiskeförbud på till exempel på webben.
- För fiske med fångstredskap krävs utöver fiskevårdsavgiften (18–69-åringar) även tillstånd av den som äger vattenområdet. Det är bara på statens havsområden som man får fiska med nät och katsa utan fisketillstånd. (Se föregående länktips)

3 Viltvård

I Finland finns det 60 viltarter som man får jaga, 34 däggdjur och 26 fåglar.

Viltvård innebär att man tar hand om viltets livsmiljö.

Målet är att det ska finnas en lagom mängd vilt. Viltvård består till exempel av att hänga upp fågelholkar, mata älgar och harar på vintern, jaga arter som inte hör till Finlands natur, regelbundet räkna antalet vilt (t.ex. vilttriangelinventeringar) och iståndsätta livsmiljöer, t.ex. våtmarker.

Färglägg bilderna när du är klar med uppgifterna!

Uppgift 1:

Uppgift 2:

Uppgift 3:

Djurspår

Rita in fotspåren från hare, björn och and i rutorna.

Vilt

Kryssa för vilka djur du har sett!

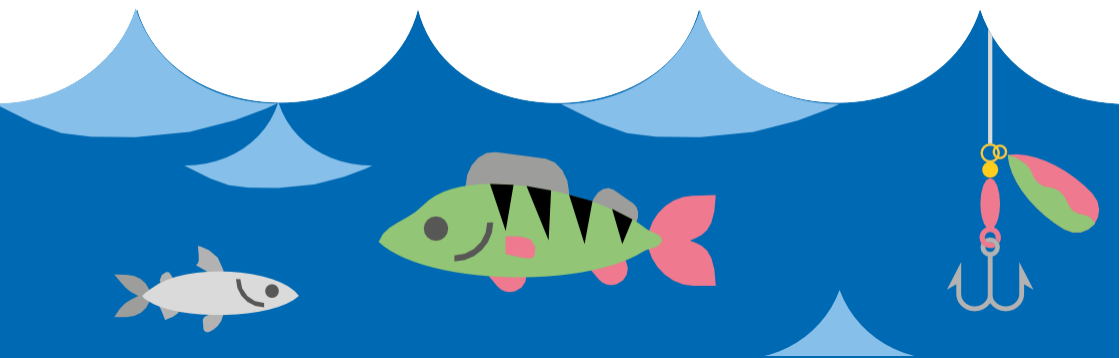
Skriv under bilden var du har sett djuret: I skogen? På gården? På vägen? I staden? På landet?

4 Fiske

Man kan fiska med metspö, kastspö, fluga, nät, pimpel eller med katsa. Vissa har fiske som yrke och för andra är det ett trevligt tidsfördriv på sommaren. Det finns flera sätt att fiska på, beroende på vilken fisk man vill fånga och beroende på årstid. Man ger sig ut och fiskar för att få upplevelser, vara ute i naturen och koppla av.

Har du varit ute och fiskat någon gång?

Färglägg bilderna när du är klar med uppgifterna!

Uppgift 1:

Uppgift 2:

Uppgift 3:

Finska fiskar

Kryssa för de fiskar som du har sett och skriv in namnet på dem.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Vildmarkspass 1

Det första vildmarkspasset är avsett för elever i årskurserna 1–3.

Vildmarkspasset kan man göra under lärarens ledning på lektionerna i skolan, under en utfärdsdag, en skolresa, i en naturskola, i en klubb ... var som helst!

Samla prestationerna i det här passet, läs mer, gör anteckningar och lär dig nya saker inomhus och ute i naturen!

www.erapassi.fi